

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

18 Quibusnam aduersus præscriptionem restitutio in integrum
concedatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

bonum publicum, nam L. 1. de usufructibus dicitur, *bono publico introducta est usucapio, ne diu eferre semper incerta essent rerum dominia.* & L. ultima. Pro suo concessa dicitur *ut aliquando litium esset finis.* Similiter canones indistinctè & absque restrictione negligentia, approbant præscriptiones bonæ fidei; atqui Princeps per suas leges potest priuare subditum re sua, etiam absque eius culpa, si ratio boni communis ita postulat. ergo cum ratio boni id exigat, (nempe ne semper incerta sint dominia, & ne infinita quædam litium seges suboriatur) non est dubitandum quin hæc legibus dominium transferatur.

Tertio, quia lege pœnali non amittitur dominium ante sententiam, atqui præscriptio simul atque peracta est, dominium adimit, & in nouum possessorem omnino transfert; ergo leges præscriptionis non sunt pœnales dumtaxat, punientes dominorum negligentiam. Confir. quia ista negligentia rei suæ, non est nisi uenialis, quæ non meretur ablatione rerum puniri. Vnde Adrian. requirit in ea culpam mortalem. sed hæc vel numquam vel rarissimè accidit; & ita ferè numquam præscriptio habebit effectum.

Denique non potest sciri quanta negligentia à domino priore sit commissa: itaque hæc res tota erit plena scrupulis, & inutilis ad praxim.

Dico Secundo, Præscriptio non solum transfert dominium uile, sed etiam directum, idque tam in bonis immobilibus, quam in mobilibus. Ita Couarr. supra §. 1. in fine, & passim Theologi. Leges enim & canones indistinctè loquuntur de dominio; nec restringunt ad dominium uile, ut patet cap. 3. 4. 6. de præscript. & ex cap. Clerici, 26. q. 3. ubi dominium acquisitum per præscriptionem uocatur *proprietas*. Denique ex c. Placuit. 1. & 2. 16. q. 3. Idem colligi potest ex legibus citatis, & ex toto tit. C. de præscript. 30. annorum. Fundamentum Iurisperitorum, qui contrarium tenent in bonis immobilibus, falsum esse ostendit Couarr. supra §. 1. num. 1.

Obijcitur Primò, Nemo sine culpa debet priuari re sua; ergo debet intercessisse culpa.

Resp. Antecedens uerum est, nisi ratio boni communis aliqd postulet, ut fit in proposito.

Obijcitur secundò, Fundamentum præscriptionis est bona fides: ergo postquam confiterit rem fuisse alterius, subuertitur præscriptio; quia subuertitur eius fundamentum.

Resp. Non subuerti bonam fidem ex eo quòd peracta præscriptio constat rem fuisse alienam: quia tunc uerè potest iudicare rem esse suam, quamuis antea alterius fuerit.

Obijcitur tertio, Cui res est adiudicata per sententiam nitentem falsa præsumptione, tenetur ad restitutionem: atqui leges præscriptionis nituntur falsa præsumptione: ergo is, cui res est adiudicata per talem legem, tenetur ad restitutionem.

Resp. Primò, negando conseq. quia Iudex per sententiam non intendit transferre dominium, sed solum declarare uerius sit: unde si fundamentum est falsum, quo sententia nititur, ipsa quoque corruit, nec est seruanda in conscientia. At uerò Princeps per legem præscriptionis intendit transferre dominium absolute: & quamuis fortè falsa præsumptione ex parte nitatur, tamen iustam causam habet ita statuendi absolute.

Secundò Respondeo, neg. minor. quia uerum non est, leges præscriptionis potissimum præsumptione negligentia nixas esse; ut ex dictis constat.

DUBITATIO XVIII.

Quibusnam aduersus Præscriptionem restitutio in integrum concedatur.

Notandum est, *Restitutionem in integrum esse* quoddam remedium, quod, finita præscriptione, relinquatur priori domino, qui rem suam amisit; nempe ut auctoritate Iudicis restitui in dominium & possessionem rei amissa.

Quo posito, Respondeo, Hoc remedium concedi, Primò, minoribus ætate, id est, qui nondum 25. annos expleuerunt. Secundò, Pijis locis & Ecclesijs, etiam si præscriptio sit 40. annorum. Ita docent Glossa, & DD. in Auth. Quas action. C. de sacros. Eccles. verb. Excluduntur; estque communis opinio, teste Panorm. in cap. 1. de præscript. & in cap. Auditis, eodem. Ecclesiæ enim concessum est priuilegium minorum, estque ipsa instar minoris, vel etiam pupilli; ut tradunt DD. in cap. 1. & 2. de restit. in integrum lib. 6. quibus locis etiam expressè Ecclesijs hoc beneficium restitutionis conceditur. Vbi aduerte, Ecclesijs & minoribus hoc concedi; quamuis ipsis scientibus & resistere ualentibus præscriptio facta sit; ut docet Couarr. ad reg. Possessor. p. 3. §. 3. nu. 3. quia ratione fragilis ætatis id concessum minoribus, quorum priuilegium extenditur ad Ecclesiam & alia pia loca. conceditur uerò per quatuor annos postquam sciuerint completam contra se præscriptionem. L. fin. C. de tem. in integrum restit. Tertio, maioribus ætate conceditur in præscriptione 10. & 20. annorum; modo tamen probent, cum iusta & probabili ignorantia sua, aut omnino sine sua negligentia præscriptionem fuisse peractam. L. 1. §. fin. 7. Ex quibus causis maior. Abbas & Felinus in cap. Vigilanti, de præscript. & alij, estque sententia communis, teste Couarr. supra n. 1. Habent & hi quatuor annos postquam sciuerint completam præscriptionem. In præscriptione autem 30. & 40. annorum non conceditur maioribus restitutio, iuxta Couarr. nu. 1. quamuis alij aliter sentiant: minoribus autem conceditur. Sed hæc ad forum externum pertinent. Vide infra cap. 17. Dubitatione 9.

Minoribus.
Ecclesia.

Maioribus.

51
Non solum
uile, sed
etiam di-
rectum.

Obiectio-
nes.
Interdum
priuatur
quis re sua
sine culpa.